

PARLAMENT EWROPEW

2009 - 2014

Kumitat għad-Drittijiet tan-Nisa u l-Ugwaljanza bejn is-Sessi

---

2010/2272(INI)

30.5.2011

OPINJONI

tal-Kumitat għad-Drittijiet tan-Nisa u l-Ugwaljanza bejn is-Sessi

għall-Kumitat għall-Impjiegi u l-Affarijiet Soċjali

dwar il-mobilità u l-inklużjoni ta' persuni b' dizabilità u l-Istrateġija Ewropea
dwar id-Dizabilità 2010-2020
(2010/2272(INI))

Rapporteur għal opinjoni: Elisabeth Morin-Chartier

PA_NonLeg

SUGĠERIMENTI

Il-Kumitat għad-Drittijiet tan-Nisa u l-Ugwaljanza bejn is-Sessi jistieden lill-Kumitat għall-Impjiegi u l-Affarijiet Soċjali, bhala l-kumitat responsabbli, biex jinkorpora s-suggerimenti li ġejjin fil-mozzjoni għal riżoluzzjoni tiegħu:

1. Jenfasizza li l-Istrateġija Ewropea 2010-2020 għandha tagħmel kontribut biex:
  - jiġu inklużi soċjalment 80 miljun persuna b'diżabilità fl-Unjoni Ewropea, partikolarment dawk li huma nisa;
  - jiġi aġevolat ix-xogħol ta' dawk li jieħdu ħsiebhom, li fil-maġġoranza tagħhom huma nisa;
  - jiġu sensibilizzati n-nies ikkonċernati u biex jiġu kkoordinati l-attivitajiet tagħhom, ladarba jkunu ġew stabbiliti objettivi ċari u saru r-rakkomandazzjonijiet;
  - tiġi miġġielda d-diskriminazzjoni doppja jew saħansitra multipla li qed jaffaċċjaw in-nisa b'diżabilità minhabba l-korrelazzjonijiet b'saħħithom li hemm bejn id-diżabilità, il-ġeneru, l-impjiegi u l-edukazzjoni;
  - issir l-integrazzjoni xierqa tal-persuni b'diżabilità, li mhux biss hija pass importanti għall-persuni b'diżabilità, imma wkoll li għandha tidher bhala arrikkiment għas-soċjetà kollha;
2. Jishaq fuq il-fatt li, minhabba l-kriżi ekonomika, xi Stati Membri tal-UE kellhom inaqqsu l-finanzjament tagħhom tal-għajjuna għad-diżabilitajiet, tnaqqis li se jkollu effett hażin fuq il-htigijiet edukattivi, soċjali u ekonomiċi tan-nisa li għandhom responsabilitajiet tal-familja;
3. Jiddispjaċih li l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-Istrateġija Ewropea dwar id-Diżabilità ma tinkludix perspettiva li tintegra l-aspett tal-ugwaljanza bejn is-sessi jew kapitolu separat dwar politiki tad-diżabilità li jittrattaw is-sessi b'mod speċifiku għall-ġeneri, minkejja l-fatt li n-nisa b'diżabilità ta' spiss huma f'pożizzjoni aktar żvantaġġata mill-irġiel b'diżabilità u huma spiss aktar vittmi tal-faqar u l-eskluzjoni soċjali; jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jqisu l-aspetti tal-ugwaljanza bejn is-sessi fl-Istrateġija Ewropea dwar id-Diżabilità 2010-2020 kollha kemm hi u jistieden lill-Istati Membri jiżviluppaw Strateġija Nazzjonali għan-Nisa b'Diżabilità, li tkun tindirizza l-firxa tat-temi koperti mill-Konvenzjoni tan-NU dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità, li reċentement ġiet ratifikata mill-UE;
4. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jiġbru statistika dettaljata u affidabbli dwar is-sitwazzjoni reali li qed isibu ma' wiċċhom il-persuni b'diżabilità li tkun tkopri d-dimensjoni tal-ġeneru, dik tad-diżabilità u dik tal-vjolenza, ifasslu rapporti annwali li juru s-sitwazzjoni tagħhom fl-Istati Membri differenti u jiġbru wkoll data affidabbli dwar is-sitwazzjoni ta' dawk li jieħdu ħsieb persuni b'diżabilità;
5. Jenfasizza l-htieġa ta' dijanjosijiet u soluzzjonijiet bikrija li jippermettu lill-akbar għadd

possibbli ta' persuni b' dizabilità jgħixu b' mod indipendenti, b' aċċess għall-edukazzjoni u għall-ħajja professjonali inklużivi u l-abilità li jeżerċitaw id-drittijiet soċjali tagħhom halli ma jitqieghdux f'sitwazzjonijiet vulnerabbli fis-soċjetà u ma jiġux esposti għal riskji serji ta' diskriminazzjoni, faqar u esklużjoni soċjali;

6. Jishaq fuq il-fatt li l-persuni b' dizabilità mhumiex grupp omogenju tal-popolazzjoni u li l-politiki u l-azzjonijiet ippjanati f'isimhom għandhom iqisu dak in-nuqqas ta' omogeneità, kif ukoll il-fatt li xi gruppi, bħalma huma n-nisa b' dizabilità, jiffaċċjaw diffikultajiet addizzjonali u suriet multipli ta' diskriminazzjoni;
7. Jenfasizza li l-aċċess għas-servizzi tas-saħħa huwa prijorità; jinnota li fil-biċċa l-kbira tal-pajjiż, il-kwistjonijiet relatati mal-ġeneru u d-dizabilità mhumiex koperti mill-istess leġizlazzjoni u li, bħala riżultat ta' dan, in-nisa b' dizabilità ta' spiss jirċievu servizzi tas-saħħa li jkunu mmirati lejn in-nisa b' mod ġenerali jew lejn il-persuni b' dizabilità b' mod ġenerali, imma li rarament ikunu mmirati speċifikament lejhom;
8. Jirrimarka li n-nuqqas ta' servizzi ta' kura bi prezzijiet għall-but ta' kulhadd, aċċessibbli u ta' kwalità għolja fil-biċċa l-kbira tal-pajjiżi tal-Unjoni Ewropea u l-fatt li x-xogħol tal-kura mhux maqsum bejn in-nisa u l-irġiel għandhom impatt negattiv dirett fuq l-abilità tan-nisa li jipparteċipaw fl-aspetti kollha tal-ħajja soċjali, ekonomika, kulturali u politika;
9. Jenfasizza l-ħtieġa li l-professjonisti tas-saħħa u l-għalliema jiġu edukati bħala parti mit-taħriġ tagħhom u li l-ġenituri u l-għalliema jiġu sensibilizzati dwar it-tipi kollha ta' dizabilità, li wħud minnhom mhumiex mifhuma sew minkejja l-prevalenza tagħhom;
10. Jinnota li spiss hu l-każ li t-tfal b' dizabilità huma n-nisa li jieħdu ħsiebhom (ommhom), li min-naħa tagħhom iridu jlaħħqu ma' proċeduri mediċi, edukattivi u amministrattivi, sitwazzjoni li għandha effett negattiv fuq il-karriera tagħhom; jistieden lill-Istati Membri jqisu b' mod xieraq il-problemi li jaffaċċjaw il-ġenituri tat-tfal b' dizabilità, li ta' spiss huma mgieġhla jibqgħu barra mis-suq tax-xogħol, u jippromwovu politiki biex jappoġġaw u jgħinu lil dawn il-ġenituri; jitlob lill-Istati Membri li jagħmlu l-ħinijiet tax-xogħol aktar flessibbli bil-għan li dawn in-nisa ma jibqgħux esklużi mis-suq tax-xogħol;
11. Jenfasizza l-ħtieġa li l-Istati Membri jiġu mhegġa biex, fis-sistemi tas-sigurtà soċjali tagħhom u meta n-nies jirtiraw, jirrikonoxxu l-involviment u x-xogħol mhux imħallas ta' dawk, li ġeneralment huma nisa, li jieħdu ħsieb (carers) nies b' dizabilità; jenfasizza li għandha tingħata attenzjoni partikolari lil dawn in-nisa;
12. Jinnota l-avvanzi li jsiru bis-saħħa tal-ħidma tal-assoċjazzjonijiet tal-ġenituri jew tal-assoċjazzjonijiet tal-persuni b' dizabilità, li spiss huma mmexxija min-nisa; jitlob li l-impenn tagħhom lejn dawn l-assoċjazzjonijiet jiġi meqjus meta jkunu qed jiġu akkreditati l-esperjenzi professjonali tagħhom, u jistieden lill-Istati Membri jiskambjaw l-aħjar Prattiki;
13. Jirrimarka li l-proporzjon għoli ta' nisa fost in-nies ta' aktar minn 60 sena jirriżulta fi proporzjon għoli ta' nisa anzjani b' dizabilità, li għalihom il-faqar ta' spiss huwa fattur ta' riskju; jinkoraġġixxi, għalhekk, lill-Istati Membri jżidu l-aċċessibilità u jstabbilixxu aktar miżuri biex jassistu lill-persuni b' dizabilità u lil dawk li għandhom l-inkarigu li jieħdu ħsiebhom;

14. Jitlob lill-Kummissjoni tinkorpora attenzjoni speċifika u esplicità fuq l-intersezzjonalità tal-ġeneri u d-dizabilità fl-att Ewropew futur dwar l-aċċessibilità u tiżgura li tiġi indirizzata l-firxa sħiħa ta' kwestjonijiet relevanti għan-nisa b'dizabilità;
15. Jirrimarka li n-nisa b' dizabilità spiss huma l-vittmi ta' vjolenza u kull forma ta' sfruttament; jistieden lill-Istati Membri jdaħħlu mekkaniżmi ta' appoġġ u jieħdu miżuri qawwijin kontra kull forma ta' vjolenza li ssir kontra persuni b'dizabilità, b'mod partikulari n-nisa, il-persuni anzjani u t-tfal, li spiss huma vittmi ta' vjolenza mentali, fiżika u sesswali; jinnota li kważi 80% tan-nisa b'dizabilità huma vittmi ta' vjolenza u li r-riskju ta' vjolenza sesswali huwa aktar għoli għalihom milli għal nisa oħra; jiddispaċiħ li spiss huwa l-każ li l-leġiżlazzjoni tal-UE u dik nazzjonali għall-prevenzjoni tal-isfruttament, tal-vjolenza u tal-abbuż ma jiffukawx fuq id-dizabilità; jirrakkomanda li l-Istati Membri jikkunsidraw li jiżviluppaw strateġiji nazzjonali relatati mal-aċċess għall-ġustizzja u l-protezzjoni mill-abbuż għan-nisa b'dizabilità; jistieden lill-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi jwettaq studji dwar is-sitwazzjoni tal-bniet u n-nisa b'dizabilità fir-rigward tal-vjolenza;
16. Jiġbed l-attenzjoni lejn id-diffikultajiet li n-nisa b'dizabilità jiffaċċjaw biex jakkwistaw aċċess għax-xogħol, u jżid li huma għandhom jiġu inkoraġġiti jsegwu korsijiet ta' studju, jiżviluppaw ħiliet speċjali permezz ta' taħriġ vokazzjonali xieraq, jipparteċipaw fi programmi ta' taġlim tul il-ħajja u jużaw teknoloġiji godda tal-informazzjoni u tat-telekomunikazzjoni, filwaqt li l-intrapriżi għandhom jiġu mhegġa jimpjegawhom bl-użu ta' miżuri pożittivi u b'finanzjament adegwat, u li l-Istati Membri għandhom jiġu inkoraġġiti jadottaw politiki dwar l-aċċess għall-informazzjoni mfassla għal dizabilitajiet differenti; jitlob ukoll għall-implimentazzjoni urgenti ta' leġiżlazzjoni biex jiġu promossi u ffinanzjati programmi biex jgħinu lin-nisa b' dizabilità jintegraw fil-ħajja tax-xogħol, ħaġa li tkun tinkuraġġixxi l-koperazzjoni bejn l-assoċjazzjonijiet, il-fondazzjonijiet, l-NGOs u l-kumpaniji;
17. Jistieden lill-Istati Membri jiżviluppaw kemm forum indipendenti u kemm forum kollettivi ta' akkomodazzjoni li huma ta' kwalità tajba u għall-but ta' kulhadd;
18. Jenfasizza l-importanza li jiġi ottimizzat l-użu tal-istrumenti tal-UE għall-finanzjament, b'mod partikulari l-Fondi Strutturali, biex jiġu promossi l-aċċessibilità u n-nondiskriminazzjoni għall-persuni b'dizabilità, waqt li tingħata attenzjoni partikulari lin-nisa, li ta' spiss jiffaċċjaw diskriminazzjoni multipla, u li tiżdied il-viżibilità tal-possibilitajiet ta' finanzjament għal tali azzjonijiet fil-programmi ta' wara l-2013;
19. Jistieden lill-Istati Membri jippromwovu kampanji għas-sensibilizzazzjoni dwar il-qagħda tal-persuni b'dizabilità, u tan-nisa b'dizabilità b'mod partikolari;
20. Jitlob li jiġu attivitati l-fondi Ewropej allokatu għal kampanji ta' komunikazzjoni u għal attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni għall-benefiċċju tan-nisa b'dizabilità;
21. Jistieden lill-Istati Membri jiffaċilitaw ir-rappreżentanza tan-nisa b'dizabilità fil-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet, sabiex jiżguraw li l-interessi u d-drittijiet tagħhom jitharsu;
22. Jenfasizza li għandha tiġi adottata Kard Ewropea tal-Mobilità bil-għan li jitnaqqas ix-xkiel għall-moviment liberu tal-persuni b'dizabilità fl-Ewropa;

23. Jistieden lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jimplimentaw politiki għall-assistenza tan-nies b' dizabilità, b'mod partikulari n-nisa u t-tfal, biex jingħata appoġġ lill-awtonomija u l-integrazzjoni shiha tagħhom fis-soċjetà; f'dan il-kuntest, jistieden lill-Kummissjoni ssostni l-programmi għall-iskambju tal-aħjar Prattika bejn l-Istati Membri, u b'mod partikulari teżamina r-rwol tal-assistenti personali għan-nies b'dizabilità u l-mod kif jikkontribwixxu biex jiġu ffaċilitati l-hajja ta' kuljum u l-indipendenza tan-nies b'dizabilità;
24. Jenfasizza li, fl-interessi tal-inklużjoni aħjar tan-nies b' dizabilità, huwa essenzjali li jiġi msahħa d-dritt tagħhom ta' aċċess għat-trasport pubbliku u d-drittijiet tagħhom bħala passiġġieri tal-ajru;
25. Jishaq fuq il-fatt li n-nisa b'dizabilità għandhom dritt jikkondividu u jibbenefikaw mill-iżvilupp rapidu ta' prodotti u servizzi derivati minn teknoloġiji ġodda fuq l-istess livell, peress li dan se jippermettilhom jipparteċipaw f'soċjetà tal-informazzjoni inklużiva mingħajr xkiel;
26. Jinnota li l-periklu tal-faqar u l-qgħad huwa partikolarment serju f'dak li jikkonċerna l-ommijiet waħedhom ta' tfal b'dizabilità;
27. Jikkunsidra li hemm bżonn li jiġu previsti miżuri speċjali ta' appoġġ biex jaħsbu għall-persuni b'dizabilità li jaqgħu fil-gruppi bi dħul aktar baxx, sabiex jiġi żgurat li jkollhom l-istess aċċess għat-teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni u jiġi evitat li jinholqu forom ġodda ta' esklużjoni soċjali;
28. Jinnota li l-mira tal-impjiegi tal-Istrateġija UE 2020 ma tistax tintlaħaq mingħajr il-parteteċipazzjoni massiva tan-nisa, u li n-nisa ma jistgħux jipparteċipaw b'suċċess kemm-il darba ma jiġix rikonoxxut biżżejjed ix-xogħol ta' kura li huma jwettqu.

RIŻULTAT TAL-VOTAZZJONI FINALI FIL-KUMITAT

Data tal-adozzjoni	25.5.2011
Riżultat tal-votazzjoni finali	+ : 29 - : 0 0 : 0
Membri preżenti għall-votazzjoni finali	Regina Bastos, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Marije Cornelissen, Silvia Costa, Iratxe García Pérez, Livia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Angelika Niebler, Siiri Oviir, Raúl Romeva i Rueda, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Eva-Britt Svensson, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Sostitut(i) preżenti għall-votazzjoni finali	Izaskun Bilbao Barandica, Mojca Kleva, Kartika Tamara Liotard, Gesine Meissner, Norica Nicolai, Antigoni Papadopoulou
Sostitut(i) (skont l-Artikolu 187(2)) preżenti għall-votazzjoni finali	Roger Helmer, Jacek Włosowicz